B – Allmän livsmedelsinformation

Ingress:

Det här lagstiftningsområdet innehåller krav på allmän livsmedelsinformation.

Nyhet för lagstiftningsområde B

Från 2026 års kontroll förändras område B så att B01 till B04 ersätts av B06 till B09. Som tidigare är det endast kontroll av förordning (EU) nr 1169/2011 om livsmedelsinformation till konsumenterna samt Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2014:4) om livsmedelsinformation som ska rapporteras under område B.

Syftet med ändringarna är framför allt att förbättra möjligheten att följa upp i vilken utsträckning den kontroll som utförs är riskbaserad och utförs i lämpligt led i livsmedelskedjan. De nya punkterna är inte lika tydligt uppdelade efter artiklar som det var tidigare och som de andra lagstiftningsområdena är uppbyggda. Artiklar som nämns är inte en uttömmande lista utan kan ses som exempel. Nedan följer förklaringar och exempel på hur kontrollen ska rapporteras på de olika punkterna.

B06 – Överensstämmelse mellan information och innehåll av allergena ingredienser

Under denna punkt rapporterar myndigheten kontroll av att den information som den ansvariga företagaren ger om allergena ingredienser och processhjälpmedel överensstämmer med vad som finns i livsmedlet. Punkten används både vid kontroll av färdigförpackade och inte färdigförpackade livsmedel. Kontroll bör i första hand ske hos den företagare som påverkar informationen. Om kontroll görs hos en livsmedelsföretagare som inte påverkar livsmedelsinformationen ska kontrollen rapporteras på B09.

Uppgift om eventuellt förekommande allergena ingredienser och processhjälpmedel som är listade i bilaga II är en obligatorisk uppgift. Detta enligt artikel 9.1c i förordning (EU) nr 1169/2011.

Vad gäller färdigförpackade livsmedel ska den obligatoriska livsmedelsinformationen enligt 9.1 c finnas direkt på förpackningen eller på en etikett fäst på förpackningen. Detta enligt artikel 12 i samma förordning. Hur denna obligatoriska uppgift ska anges framgår av artikel 21 i förordningen.

Att tillhandahålla uppgifter enligt artikel 9.1c är även obligatoriskt för livsmedel som inte är färdigförpackade. Detta enligt artikel 44.1a i samma förordning.

Kontroll av artikel 21.1 b, om att allergena ingredienserna är framhävda, rapporteras på punkt B08.

Ansvar för informationen

UTKAST

Exempel på kontroll av B06

- En restaurang ger allergeninformation muntligt. Vid en kontroll av verksamheten frågar inspektören personalen vilka allergena ingredienser ett par av rätterna på menyn innehåller och får en muntlig redogörelse. Inspektören kontrollerar sedan om den informationen stämmer genom att granska recepten, intervjua personalen och granska de ingående ingredienserna.

- En butik gör egen sås som säljs färdigförpackad. Kontrollmyndigheten får in ett klagomål som tyder på att såsen innehåller odeklarerad senap, och gör därför en händelsestyrd kontroll. Inspektören konstaterar att senap inte är angivet i ingrediensförteckningen. Inspektören granskar receptet, intervjuar personalen och går igenom de ingående råvarorna för att ta reda på om såsen innehåller senap.

- En större livsmedelsindustri tillverkar sammansatta livsmedel. Kontrollmyndigheten jämför ingrediensförteckningarna för ett urval av anläggningens produkter med recepten för respektive produkt.

B07 – Rättvisande information

Under denna punkt rapporterar myndigheten kontroll av att informationen som den ansvariga företagaren ger är rättvisande, förutom när det gäller information om allergena ämnen eller produkter som ska rapporteras på B06. I artiklarna 17 – 35 i förordning (EU) nr 1169/2011 finns bestämmelser om hur de obligatoriska uppgifterna ska anges. Exempelvis framgår av:

- artikel 22 tillsammans med bilaga VIII att uppgift om mängd av en ingrediens eller kategori av ingredienser (”mängdangivelse”) som huvudregel ska uttryckas i procent, vilket ska *motsvara mängden av ingrediensen eller ingredienserna som använts vid tillverkningen av ett livsmedel* (undantag finns för bland annat flyktiga ingredienser), och
- artikel 31.3 att uppgifter i en näringsdeklaration ska avse *innehållet i livsmedlet vid försäljning*.

Livsmedelsinformationen får inte vara vilseledande och den ska vara korrekt. Detta enligt artikel 7 i förordning (EU) nr 1169/2011.

Reglerna om rättvisande information enligt artikel 7 gäller också livsmedelsinformation som ges på frivillig basis. Detta enligt artikel 36 punkt 2 i samma förordning.

Kontroll av att informationen är rättvisande rapporteras under denna punkt både när det gäller obligatorisk och frivillig livsmedelsinformation. När kontrollmyndigheten har utrett förekomst av avsiktligt bedrägligt eller vilseledande agerande, kombineras kontrollpunkten med en uppgift om detta.

BeVA-utredning

Observera att kontrollen av rättvisande information när det gäller livsmedlets innehåll av allergena ingredienser i stället rapporteras på punkt B06.

Informationen får inte vilseleda

Vilseledande beskrivningar

Frivillig information

Exempel på kontroll som rapporteras på punkt B07

Kontrollera till exempel att:

- informationen som en företagare ger om livsmedlets ursprung överensstämmer med det ursprung som livsmedlet har.
- en produkt som en producent släpper ut på marknaden med en viss beteckning, till exempel ”honung” eller ”oxfilé”, verkligen är det som anges.
- den mängd av en viss ingrediens som en producent anger i märkningen av ett livsmedel stämmer överens med den mängd som använts vid tillverkningen av livsmedlet.
- den mängd av ett näringsämne som en företagare anger i näringsdeklarationen stämmer med den mängd av näringsämnet som livsmedlet innehåller.
- ett livsmedel bibehåller sin kvalitet till det datum som livsmedelsföretagaren anger som bäst före-datum.

B08 – Tillhandahållande av obligatorisk information

Under denna punkt rapporterar myndigheten kontroll av att den ansvariga företagaren lämnar den information som är obligatorisk för livsmedlet och att informationen ges på det sätt som föreskrivs. Observera att kontroll 9.1c i stället rapporteras under B06. Om kontroll görs hos en livsmedelsföretagare som inte påverkar livsmedelsinformationen ska kontrollen rapporteras på B09.

I artikel 9 i förordning (EU) nr 1169/2011 listas vissa uppgifter som är obligatoriska för alla livsmedel, om inget annat anges i förordningen, och enligt artikel 10 fastställs ytterligare obligatoriska uppgifter för vissa typer eller kategorier av livsmedel i bilaga III. De ytterligare obligatoriska uppgifterna gäller bland annat livsmedel som innehåller sötningsmedel och drycker med hög koffeinhalt.

Den obligatoriska livsmedelsinformationen ska finnas direkt på färdigförpackade livsmedelsförpackningar eller på etiketter fästa på dessa. Detta enligt artikel 12 i förordning (EU) nr 1169/2011. För livsmedel som inte är färdigförpackade ska artikel 44 i förordningen tillämpas. Det finns särskilda bestämmelser om hur obligatorisk information ska ges vid distansförsäljning. Detta enligt I artikel 14.

I artikel 8.7 finns bestämmelser om ansvar för livsmedelsinformation vid viss leverans av färdigförpackade livsmedel livsmedelsföretagare emellan.

I artikel 8.8 finns bestämmelser om hur livsmedelsföretagare som levererar livsmedel till andra livsmedelsföretagare ska ge information om livsmedlen. Det gäller livsmedel som inte är avsedda för slutkonsumenter eller storhushåll. De som levererar sådana livsmedel till andra företag ska säkerställa att dessa andra livsmedelsföretag får tillräcklig information för att vid behov kunna uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 8.2 – att i sin tur säkerställa att informationen finns tillgänglig och är korrekt i enlighet med gällande regler.

I förordning (EU) nr 1169/2011 finns också ett flertal artiklar med närmare bestämmelser om de obligatoriska uppgifterna. Det gäller dels *i vilka fall* uppgiften är obligatorisk, dels *hur* den obligatoriska livsmedelsinformationen ska ges.

När en livsmedelsföretagare frivilligt lämnar information som i andra fall är obligatorisk ska informationen uppfylla kraven på hur dessa uppgifter ska lämnas när det är obligatoriskt. Detta enligt artikel 36.1. Även kontroll av efterlevnaden av detta rapporteras på denna punkt.

Nationella regler om obligatorisk information för vissa specificerade produkter och områden finns i LIVSFS 2014:4. I 8 - 11 c §§ finns krav som gäller information vid försäljning av livsmedel som inte är färdigförpackade. De nationella reglerna för ursprungsinformation för kött som används som ingrediens i storhushållsverksamhet följer av 11 a - 11 c §§. I 13 § finns nationella krav på information om potatis.

Under punkt B08 rapporterar kontrollmyndigheten kontroller av att den obligatoriska informationen lämnas av den ansvariga företagaren. Observera att kontroll av att informationen är rättvisande (överensstämmer med livsmedlet i fråga) rapporteras på punkt B07. Om det gäller allergena ingredienser, rapporteras detta under punkt B06.

Obligatorisk information

Obligatoriskt att informera om

Exempel på kontroll som rapporteras på B08

Kontrollera till exempel att:

- en restaurang ger information om matens innehåll av allergena ingredienser.
- en restaurang ger information om köttets ursprung.
- den ansvariga företagaren märker färdigförpackade livsmedel med de obligatoriska uppgifter som krävs, som ingrediensförteckning och näringsdeklaration, och att allergenerna är framhävda i ingrediensförteckningen.
- en butik som importerar och säljer färdigförpackade livsmedel till slutkonsument ser till att märkningen innehåller obligatoriska uppgifter på svenska, och att allergena ingredienser är framhävda i ingrediensförteckningen.
- den ansvariga företagaren lämnar de uppgifter som är obligatoriska vid distansförsäljning.
- den företagare som utformar märkningen så att den uppfyller kraven på vilka uppgifter som ska finnas i samma synfält.

B09 – Kontroll av andra företagare än den i vars namn livsmedlet saluförs

Under denna punkt rapporterar myndigheten kontroll som avser andra livsmedelsföretagare än den i vars namn ett livsmedel saluförs.

Av artikel 8.3 i förordning (EU) nr 1169/2011 följer krav på att livsmedelsföretagare som inte påverkar livsmedelsinformationen inte ska tillhandahålla livsmedel som de vet eller förmodar inte uppfyller tillämplig lagstiftning om livsmedelsinformation. Av artikel 8.4 i samma förordning framgår att livsmedelsföretagare inte får ändra livsmedelsinformationen på ett sätt som kan medföra att konsumenter vilseleds, att konsumentskyddet försämras eller att konsumenternas möjlighet att göra medvetna val försämras. Livsmedelsföretagare är ansvariga för alla förändringar de gör av informationen.

Exempel på kontroll som rapporteras på B09

- En företagare köper in färdigförpackade livsmedel för att sälja i sin butik. Vid en kontroll av butiken gör kontrollmyndigheten stickprov på att livsmedel som säljs är märkta med beteckning och ingrediensförteckning på svenska, och att allergena ingredienser är framhävda i ingrediensförteckningen.

- En kontrollmyndighet får ett tips om att ett tillverkande företag märker livsmedel med information som inte överensstämmer med livsmedlets innehåll. Det tillverkande företaget får recept och etiketter av ett annat företag, i vars namn dessa livsmedel ska säljas. Vid en kontroll av företaget som tillverkar och märker livsmedlen utreder kontrollen om företaget märker varorna med information som de vet är fel.

- En företagare driver en grossistverksamhet som köper in färdigförpackade livsmedel från andra EU-länder och säljer dem vidare till andra företag i Sverige, bland annat livsmedelsbutiker. En del av produkterna är inte märkta på svenska när de köps in. Kontrollmyndigheten ser till att grossisten säkerställer att informationen som medföljer leveransen är tillräcklig för att mottagande företag kan uppfylla sina skyldigheter om att kunna lämna obligatoriska uppgifter på svenska.

B99 – Övriga krav

Under denna punkt rapporterar kontrollmyndigheterna kontroll som inte passar in på någon av de andra rapporteringspunkterna.

UTKAST